

Posudek oponenta diplomové práce

Studijní program/obor	PdF N-SPZP Speciální pedagogika,
Forma studia	Kombinované se specializací
Název práce	Vliv umístění dospělého s PAS s poruchou vývoje intelektu do zařízení sociálních služeb na život matky
Autor práce	Bc. Monika Skálová, učo 318955
Vedoucí práce	PhDr. Lucie Matoušková, Ph.D.
Oponent práce	Mgr. Pavel Sochor, Ph.D.

Téma

Téma diplomové práce je jasně vymezené a název odpovídá jejímu obsahu – *Vliv umístění dospělého s PAS a poruchou intelektu do zařízení sociálních služeb na život matky*. Téma je v souladu se studijním zaměřením autorky a reflektuje současné trendy ve speciální pedagogice.

Cíl práce

Autorce se podařilo stanovené cíle naplnit a získaná data přispívají k hlubšímu porozumění zkoumané problematice. Výzkumná část diplomové práce se vhodně zabývá zmapování návaznosti podpory sociálních služeb pro dospělého s PAS s poruchou vývoje intelektu na změny v životě matky. Na výzkumný cíl/dílčí cíle správně navazuje hlavní výzkumná otázka/ dílčí výzkumné otázky.

Struktura práce

Práce je přehledně členěna na teoretickou a praktickou část, přičemž jejich rozsah je vyvážený a odpovídá požadavkům kladeným na kvalifikační práce tohoto typu. Teoretické kapitoly jsou zpracovány srozumitelně a opírají se o relevantní tuzemské i zahraniční odborné zdroje. Na teoretickou část plynule navazuje část empirická, což přispívá k celkové soudržnosti a

logickému uspořádání práce. V závěru práce autorka interpretuje výsledky a vede odbornou diskusi.

Odborné zhodnocení obsahu práce

Teoretická část práce dostatečně definuje oblasti: porucha autistického spektra, rodina a dospělý s PAS a péče a podpora rodiny. Teoretickou část by dále obohatila studie zaměřená konkrétně na roli matky dítěte s PAS a kapitola shrnující výzkumné studie vztahující se ke zvolenému tématu. Praktická část se vhodně zaměřuje na zmapování návaznosti podpory sociálních služeb pro dospělého s PAS a poruchou intelektu na změny v životě matky. Uspokojivě analyzuje i aspekty, které souvisejí s každodenním životem matky a ovlivňují jej v kontextu primární péče o dospělého s PAS a poruchou intelektu. Výzkumná část působí celkově uceleně a přináší relevantní poznatky k dané problematice.

Metodologie výzkumné části

Autorka diplomové práce zvolila pro hlubší porozumění zkoumané problematiky kvalitativní výzkumný přístup. Jako nástroj sběru dat byly správně využity polostrukturované rozhovory, které umožnily flexibilní, avšak cílené získávání informací od informantek. Osloveno bylo celkem deset informantek formou telefonických rozhovorů, přičemž výzkum byl realizován s pěti z nich. K povaze výzkumu by bylo vhodnější osobní setkání. U obhajoby by autorka mohla zmínit, proč zvolila právě tuto formu. V práci vhodně popisuje kritéria pro výběr výzkumného vzorku. Pořízené záznamy rozhovorů byly správně přepsány do textové podoby. Při opakovaném čtení rozhovorů a podrobné analýze dat autorka vzájemným tříděním a porovnáváním identifikovala a označila významové pojmy, které byly seskupeny do jednotek (kategorií, kódů). Analýza dat probíhala prostřednictvím otevřeného kódování, které je pro tento typ výzkumu adekvátní metodou. Tyto kategorie se staly vhodným základem pro strukturu analytické části práce. Kategorie a kódy mohly být pro větší přehlednost sestaveny do přehledové tabulky. Autorka se věnovala nejen samotné analýze, ale také odborné diskusi, v níž výsledky výzkumu porovnává s relevantními odbornými studiemi, které by však mohly být zastoupeny ve větším rozsahu. Data jsou komparována a interpretována v obecnějším kontextu. Autorka mohla více využít potenciálu svého výzkumného šetření. V závěru reflektuje limity výzkumu a nabízí konkrétní doporučení pro praxi i další výzkum. Celkově lze konstatovat, že

metodologická část práce je i přes uvedené výhrady zpracována kvalitně, s důrazem na transparentnost výzkumného postupu a interpretaci získaných dat.

Hodnocení

Po formální stránce práce splňuje požadavky kladené na odborný text. Jazyková úroveň je převážně dobrá, místy by však bylo vhodné provést stylistické úpravy pro zvýšení odborné přesnosti a čtivosti textu. Citace a bibliografické odkazy odpovídají platným citačním normám. Autorka vhodně pracuje i se zahraničními zdroji. Diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ závěrečné práce.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení: **prospěla.**

Otázka k obhajobě:

Které dopady dlouhodobé zátěže, neustálé pozornosti a rozhodování o životě dítěte s postižením vnímají matky jako nejobtížněji zvládnutelné? Jakou roli při zvládání těchto nároků sehrává rodina, případně širší rodina?

V Brně dne 20.05.2025

Mgr. Pavel Sochor, Ph.D.